

**ZWIĄZEK POLSKICH KAWALERÓW MALTAŃSKICH
SUWERENNEGO RYCERSKIEGO ZAKONU SZPITALNIKÓW
ŚWIĘTEGO JANA JEROZOLIMSKIEGO
ZWANEGO RODYJSKIM I MALTAŃSKIM**

Historia, Cele i Prowadzone Dzieła

HISTORIA

Zakon Św. Jana Jerozolimskiego to jedna z najstarszych instytucji zachodniej i chrześcijańskiej cywilizacji. Powstał w Jerozolimie ok. roku 1050, jest zakonem o charakterze rycerskim i szlacheckim.

W 2013 roku przypada 900 letnia rocznica nadania bulli (15 lutego 1113r.) przez papieża Paschalisa II, który zezwolił na ustanowienie pierwszego szpitala i Zakonu oraz poddał go opiece Stolicy Apostolskiej, nadając mu prawo wolnego wyboru własnych władz, bez ingerencji innych władz kościelnych czy świeckich.

1522 r. Sulejman Wspaniały zdobywa Rodos i Zakon opuszcza pierwszą, główną siedzibę (zdjęcie).

W 1530 r. cesarz Karol V pozwolił Kawalerom Rodyjskim osiedlić się na Malcie, gdzie zbudowali port, szpital i warownię, która ponownie stanowiła przeszkodę dla okrętów floty osmańskiej. Wtedy też przyjęto używaną do dziś nazwę Kawalerów Maltańskich. Zakon pozbawiony własnego terytorium w połowie XIX w. uzyskał w Rzymie dwie rezydencje, mające charakter eksterytorialny.

W XX i XXI wieku oryginalna misja szpitalnicza nadal stanowi główną działalność Zakonu, prowadzoną praktycznie na całym świecie. Szpitalnicze i charytatywne akcje na wielką skalę były szczególnie widoczne podczas Pierwszej i Drugiej Wojny Światowej.

Na ziemiach polskich Zakon obecny jest od początku XII wieku, natomiast Związek Polskich Kawalerów Maltańskich powstał w roku 1920, zatwierdzony został przez Wielkie Magisterium w Rzymie w 1927r. , a pierwszym prezydentem Związku został wybrany Bogdan hr. Hutten - Czapski.

Po II Wojnie Światowej Związek funkcjonował na emigracji, a w roku 1992 został reaktywowany w Polsce.

Do ZPKM należy obecnie 160 osób (lekarzy, prawników, inżynierów, ludzi biznesu, duchownych ...) z czego większość mieszka w kraju.

Misja Zakonu

Tuitio fidei et obsequium pauperum - obrona wiary oraz służba ubogim i cierpiącym

Zasady te, niezmiennie od 900 lat, spełniają się poprzez ochotniczą pracę Dam i Kawalerów w niesieniu pomocy humanitarnej, działalność medyczną i społeczną. Obecnie, Zakon prowadzi dzieła w około 120 krajach i **dzięki jakości pracy swoich członków i dochowaniu tradycji posiada pozycję gwaranta wykonania misji dobroczynnych, jest powiernikiem środków przekazywanych na te cele.**

Zakon Maltański, działający w Polsce poprzez Związek Polskich Kawalerów Maltańskich oraz założone przez siebie Fundacje, realizuje swój główny cel współpracując z instytucjami kościelnymi, samorządami, administracją państwową, innymi fundacjami oraz sektorem biznesowym.

Zakon Maltański jest **suwerennym podmiotem** prawa międzynarodowego; posiada własną konstytucję, paszporty, znaczki, organizacje publiczne. 79. Wielki Mistrz, Fra' Matthew Festing, został wybrany na dożywotniego przywódcę Zakonu w dniu 11 marca 2008. Zakon utrzymuje stosunki dyplomatyczne z 102 państwami, jak również z organizacjami międzynarodowymi. Zakon Maltański jest neutralny, bezstronny i apolityczny, co pozwala mu pełnić rolę mediatora pomiędzy państwami.

Zakon niedawno powrócił na **Malte**, po podpisaniu umowy z rządem maltańskim, na mocy której ekskluzywnie używa Fortu St. Angelo przez okres 99 lat. Sytuowany w mieście Birgu, Fort był własnością Zakonu od roku 1530 do zajęcia wyspy przez Napoleona w 1798. Dziś, po renowacji, w Fortcie odbywają się uroczystości historyczne i kulturowe związane z Zakonem Maltańskim. Ważnymi miejscami dla Zakonu są również konkatedra św. Jana Chrzciciela w Valetcie. Pałac Magistralny przy Via Condotti w Rzymie, Villa dei Cavalieri di Malta na Awentynie (Piazza dei Cavalieri di Malta) w Rzymie.

Formacja duchowa

Obok codziennej pracy i realizacji dzieła charytatywnego, członkowie ZPKM i Zakonu rozwijają sferę duchową, która była ważna od samego początku dla założyciela Zakonu Św. Jana - **błogosławionego Gerarda** (zwanego też Tonque).

Formacja duchowa realizowana jest poprzez doroczne **pielgrzymki** z chorymi do Lourdes, pielgrzymki do Częstochowy, czy Gietrzwałdu i Klebarka Warmińskiego.

Każdego roku Kapelani Zakonu prowadzą **rekolekcje** dla członków Zakonu.

Madonna z Góry Filermo - bizantyńska ikona, prawdopodobnie była już na Rodos przed przybyciem Szpitalników w 1306 r. - pomogła przetrwać oblężenie w 1480 r.

W czasie drugiego oblężenia otomańskiego w 1522 r. kościół św. Marka został całkowicie zburzony, jednak znaleziona pod gruzami ikona była nietknięta. Gdy Zakon osiadł na Malcie (1530 r.) ikona została umieszczona w kościele św. Wawrzyńca w Birgu, gdzie przetrwała Wielkie Oblężenie 1565 r. Po wzniesieniu La Valetty ikona została ulokowana w kościele św. Jana w specjalnie zbudowanym sanktuarium za słynną srebrną zasłoną ołtarzową. W 1798 r. Napoleon skazał Zakon na wygnanie, ale pozwolił zabrać relikwie i ikonę, które zostały przekazane carowi Pawłowi I z okazji jego kontrowersyjnego wyboru na urząd Wielkiego Mistrza. Car Mikołaj I zlecił wykonanie kopii ikony, która miała być używana w czasie uroczystości religijnych w miejsce drogiego, bardzo delikatnego oryginału. Kopia trafiła na Rodos w 1925 r. Znajduje się obecnie w bazylice Matki Bożej Anielskiej w Asyżu. Po Rewolucji Październikowej (1917 r.) owdowiała cesarzowa Maria Fiedorowna zabrała oryginał ikony oraz 2 relikwie do rodzinnej Danii. Po kilku podróżach przedmioty trafiły w 1932 r. do Jugosławii. Ikona i relikwie przetrwały wojnę ukryte przez serbskich mnichów prawosławnych. Obecnie ikona Matki Bożej z Filermo znajduje się w Czarnogórze i nadal jest w idealnym stanie.

Cele ZPKM 2012-2017

Celami charytatywnymi ZPKM, w rozpoczętej 5 letniej kadencji są:

- Umacnianie i rozwijanie dzieł charytatywnych, które są prowadzone w Poznaniu, Krakowie, Barczewie, Warszawie, na Śląsku oraz programów Mała Malta czy pielgrzymki do Lourdes.
- Rozwój Maltańskiej Służby Medycznej – edukacja i ratowanie życia
- Niesienie doraźnej pomocy najbardziej potrzebującym lub poszkodowanym w wyniku działania żywiołów, czy działań wojennych.
- Obecność maltańskiego i polskiego dzieła charytatywnego w akcjach międzynarodowych, również jako wyraz wdzięczności za pomoc jaką Polacy otrzymywali z zagranicy w czasach PRL.
- Ocena możliwości stworzenia i rozpoczęcia nowego dzieła.

Zakon Maltański – 900 lat tradycji

Obecność ZPKM w Polsce

6 Ośrodków Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych (Poznań, Kraków, Katowice, Radom, Olsztyn, Warszawa)

11 placówek Maltańskiej Służby Medycznej

2 szpitale, hospicjum

2 Domy Pomocy Społecznej

2 Placówki Terapii Zajęciowej dla Osób Niepełnosprawnych

Łącznie, każdego roku, **stałą pomocą** objętych jest około **2200 osób** a dodatkowo, **doraźne wsparcie** otrzymuje blisko **15 tysięcy**. Jest to możliwe dzięki zaangażowaniu członków związku, a także dzięki dziesiątkom tysięcy godzin (średniorocznie ok. 40 tys. godzin) przepracowanych przez wolontariuszy Maltańskiej Służby Medycznej.

Pielgrzymki do Lourdes

Tradycja międzynarodowego pielgrzymowania do Lourdes z niepełnosprawnymi osobami sięga połowy lat 50 ubiegłego wieku. Jest to główna, międzynarodowa pielgrzymka Zakonu Maltańskiego, na którą rocznie przybywa około 10 tysięcy osób. Każdy członek Związku powinien odbyć taką pielgrzymkę i bezpośrednio opiekować się osobą niepełnosprawną.

Okolo 15-20 niepełnosprawnych osób z Polski wyjeżdża do Lourdes pod opieką członków Związku, tradycyjnie na początku maja każdego roku.

Mała Malta

Program „Mała Malta” jest skierowany do młodzieży, która uczy się bezpośredniego obcowania oraz pełnej obsługi osób o różnym poziomie dysfunkcji umysłowych i fizycznych.

W 2012 roku odbył się 29 Międzynarodowy Obóz Zakonu Maltańskiego dla Młodzieży Niepełnosprawnej - tym razem na Węgrzech.

Mała Malta obok konkretnie niesionej pomocy, ma również istotne znaczenie formacyjne dla młodych ludzi.

Opłatki maltańskie

Po 10 latach, tradycją stały się doroczne opłatki maltańskie, zapoczątkowane w Krakowie w Pałacu Pugetów, które są jednocześnie prawdziwą, a często jedyną, Wigilią Bożego Narodzenia organizowaną dla ubogich rodzin i osób samotnych. Jest to również okazja do bezpośredniego spotkania np. z Kardynałem Franciszkiem Macharskim.

Tradycja rozszerzyła się również na Śląsk - Katowice, Chrzanów, Wieliczkę, Wadowice, Myślenice i inne miejsca. Szacuje się, że rocznie korzysta z tej formy pomocy 700 osób.

Maltańskie Centrum Pomocy Niepełnosprawnym Dzieciom i ich rodzinom – Kraków Wola Justowska prowadzi rehabilitację dzienną dla dzieci, poradnię logopedyczną, poradnię zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży i ich rodzin oraz poradnię autystyczną dla dzieci i ich rodzin.

Od 2006/7 pomoc objęła ponad 1500 rodzin. Aktualnie pod opieką znajduje się 520 dzieci i ich rodziny.

Od 8 lat, dodatkowo latem, organizowane są obozy integracyjne, w których wzięło udział blisko 320 osób niepełnosprawnych i ponad 400 wolontariuszy.

W 2007 r. uruchomione zostało specjalistyczne przedszkole dla 60 dzieci, z których większość jest mocno upośledzona i jednocześnie niesprawna ruchowo. Przedszkole oraz Centrum ściśle współpracują, zapewniając zintegrowany oraz kompleksowy model wsparcia rodzin z małym, niepełnosprawnym dzieckiem.

1. **Specjalistyczna Przychodnia Onkologiczna „Pomoc Maltańska” w Poznaniu** – od 1993 r. organizuje bezpłatne badania profilaktyczne USG, mammografię, badania densymetryczne osteoporozy oraz konsultacje specjalistów z onkologii, kardiologii, chirurgii. Przychodnia posiada specjalistyczny sprzęt medyczny. Rocznie przyjmuje około 3.000 pacjentów.

Aktualnie trwa rozbudowa głównego obiektu.

2. **Dom Pomocy Maltańskiej w Puszczykowie** – od 2000 r., jest placówką dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi działającą na zasadach środowiskowego domu samopomocy. Zajęcia terapeutyczne mają na celu usamodzielnianie podopiecznych. Dziennie w zajęciach uczestniczy 25 osób.

3. **Warsztaty terapii Zajęciowej w Poznaniu** – od 2005 r. dzienną opieką objętych jest ok. 30 podopiecznych z umiarkowaną lub znaczną niepełnosprawnością intelektualną oraz schorzeniami sprzężonymi.

- 1. Maltański Ośrodek Pomocy w Katowicach** od 20 lat koordynuje pomoc osobom niepełnosprawnym, ubogim rodzinom oraz seniorom. Systematyczną pomoc niesie 30 wolontariuszy, 4 etatowych pracowników oraz 4 członków Zakonu Maltańskiego wraz z Kapłanem.
- 2. Działalność dla dzieci.** 150 dzieci z ubogich rodzin jest zapraszanych na Maltański Dzień Dziecka w Chorzowie. W sezonie zimowych 20 dzieci niepełnosprawnych z ubogich rodzin wyjeżdża na zimowisko.
- 3. Maltański Obóz w Szczyrzczy.** Organizowany jest od siedmiu lat. Każdego roku uczestniczy w nim 40 osób niepełnosprawnych i 50 opiekunów, wolontariuszy
- 4. Projekt aktywizacji zawodowej.** Funkcjonuje od 2006 roku. Celem jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. Beneficjentom dobiera się indywidualne narzędzia wsparcia zawodowego, (kursy zawodowe, szkolenie, staże).
- 5. Pielgrzymki na Jasną Górę i Piekary Śląskie.** Każdego roku uczestniczy w nich 50 osób niepełnosprawnych.
- 6. Pomoc socjalna.** 50 ubogich rodzin jest otoczonych pomocą socjalną w ramach programu PEAD, a ponad 100 całych rodzin jest zapraszanych na Oplatek Maltański. W ramach akcji socjalnych prowadzone są zbiórki żywności z których uzyskuje się blisko tonę produktów spożywczych.

Warszawa - Warmia i Mazury

Fundacja Warszawska skupia się na wspieraniu dzieł:

- **Dom Pomocy Społecznej w Szyltaku** (k. Olsztyna) kierowany przez Fundację od 2009 r. Jest to miejsce stałego pobytu dla ok. 80 pacjentów. Osoby tam mieszkające cierpią na przewlekle choroby układu nerwowego. Schorzeniem dominującym wśród mieszkańców jest schizofrenia.

- **Środowiskowy Dom Samopomocy „Dom Świętego Mikołaja” w Klebarku Warmińskim**, od 2010 r., jest miejscem dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i psychicznie chorych, nie wymagających leczenia szpitalnego. W zajęciach uczestniczy 40 osób.

- **Szpital Powiatowy Pomocy Maltańskiej PW Bł. Gerarda w Barczewie** k. Olsztyna [zdjęcie].

W 2012 roku otwarto nowoczesny szpital dla 70 chorych wymagających opieki paliatywnej, który będzie prowadzony przez fundację ZPKM przez najbliższe 20 lat.

Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska” w Radomiu i Lublinie pomogła wyposażyć około 40 placówek medycznych i społecznych w Polsce w sprzęt medyczny i biurowy sprowadzając go z zagranicy.

- Wraz ze Stowarzyszeniem Centrum Młodzieży ARKA wyremontowała i prowadzi w Radomiu (Pl. Stare Miasto 2) charytatywną kuchnię dla dzieci i młodzieży
 - Prowadzi zbiórkę surowców wtórnych (plastyczne nakrętki do butelek, makulatura) dochód przeznaczając w całości dla konkretnych niepełnosprawnych dzieci
 - Prowadzi sieć charytatywnych Wypożyczalni Sprzętu Ortopedycznego (Radom, Płock, Skierbieszów k. Zamościa)
 - Organizuje cykliczną imprezę integracyjną dla osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową pod nazwą „Maltaniada”
 - Wspomaga Maltański Ośrodek Doradztwa Zawodowego dla Osób Niepełnosprawnych w Radomiu przy ul. Milej 17
 - Inicjuje i organizuje powstawanie i prowadzenie Ośrodków oraz imprez służących integracji osób niepełnosprawnych, także dzięki rozwijanemu wolontariatowi.
-
- Pomaga w sprowadzaniu wyposażenia medycznego z krajów zachodniej Europy do Gruzji i i na Litwę.
 - Współpracuje z Fundacjami o zbieżnych celach działania (np. www.studnianadziei.org) lub wspiera np. fund. Lekarze Nadziei

Tomaszów Lubelski

Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska” w Tomaszowie Lubelskim

1. Pomoc socjalna od 2007 roku

Trzy razy w roku dla 50 osób, głównie dla podopiecznych Szpitala Miejskiego oraz Parafii p.w. św. Józefa, organizowana jest stała pomoc żywnościowa.

2. Rozdzielanie odzieży.

Systematycznie rozdzielana jest odzież dla osób potrzebujących i ubogich.

Maltańska Służba Medyczna

Maltańska Służba Medyczna to formacja, która zgodnie z mottem Zakonu chce nieść pomoc ubogim i potrzebującym. Przygotowując się do działalności, prowadzi **kursy pierwszej pomocy przedmedycznej**, w których uczestniczą zarówno potencjalni członkowie fundacji, jak i osoby chcące pogłębić swoją wiedzę na ten temat. Fundacja kontynuuje działalność prowadzoną przez zespół wolontariuszy utworzony w Krakowie w 1990 roku.

Podstawową formą działalności Maltańskiej Służby Medycznej jest **medyczne zabezpieczenie pielgrzymek i uroczystości religijnych, zawodów sportowych, koncertów, kongresów jak również innych imprez kulturalnych**. W razie potrzeby Maltańska Służba Medyczna ma możliwość transportowania chorych i poszkodowanych własnymi karetkami. Dodatkowo, fundacja prowadzi działalność wychowawczą wśród młodzieży, tworząc grupy kadetów.

Akcje Interwencyjne

- **Powódź** 1997 r. w Polsce, w 2002 r. w Niemczech i w 2010 r. w Czechach.

Wymierna pomoc medyczna.

Zauważalne wsparcie podczas powodzi u sąsiadów realizowane w imieniu Polaków, miało symboliczne znaczenie w budowaniu stosunków między narodami.

- **Tsunami** na Oceanie Indyjskim 2005 r. – przekazanie środków finansowych

- Akcja ratownicza w zawałonej **hali w Katowicach** 2006 r. – ratownicy maltańscy dotarli z pomocą jako pierwsi.

- **Gruzja** (wojna) 2008 r. – wysłano 2 t. lekarstw, 4,5 t. art. żywnościowych, 2,5 t. środków higieny, 0,5 t. odżywek dla dzieci, o łącznej wartości ok. 350 tys. zł. W Gruzji przez kilka tygodni działali wolontariusze z Polski, w tym lekarze.

- **Haiti** (trzęsienie ziemi) 2010 r. – współdziałanie za pośrednictwem struktur międzynarodowych Zakonu

Inne formy działalności

Członkowie ZPKM organizują coroczne **koncerty** muzyki klasycznej i jazzowej w najlepszym wykonaniu, w Poznaniu, Krakowie, Londynie, a w tym jubileuszowym roku w Warszawie. Dochody z koncertów zasilają dzieło maltańskie

Organizowany co dwa lata, przez zewnętrzną fundację „Pokolenia Pokolenia”, **Bal Debiutantów** nawiązuje do najlepszych przedwojennych tradycji, wpisuje się w odrodzoną europejską modę, jednocześnie generuje istotne środki na dzieło maltańskie.

Dodatkowo przeprowadzane są różnego rodzaju **zbiórki pieniędzy** podczas pikników lub spotkań środowiskowych. Szczególnie aktywni są w tym zakresie członkowie ZPKM mieszkający w **Londynie**.

Pamięć i wdzięczność

Mamy w **pamięci** pomoc jaka była niesiona Polakom w okresie PRL, szczególnie w latach 80-tych, w okresie stanu wojennego.

Związek, w miarę swoich możliwości, będzie włączać się, w sposób widoczny, w charytatywne akcje, poza granicami Polski. W ten sposób, obok niesienia konkretnej pomocy, chcemy wyrazić **wdzięczność** narodu polskiego za otrzymane wsparcie w trudnych dla całego narodu czasach.

Potencjał międzynarodowej struktury Zakonu

Podczas II Wojny Światowej ukazany został potencjał struktur Zakonu. W warszawskim szpitalu maltańskim przez 5 lat działalności leczono ponad 15 tysięcy chorych i rannych. Było to możliwe również dzięki współpracy międzynarodowej. W latach 90tych ZPKM był beneficjentem wsparcia, które głównie przyszło ze związku niemieckiego, w formie sprzętu medycznego i karettek pogotowia.

Aktualnie, poprzez swoje struktury, ZPKM może skutecznie prowadzić międzynarodową pomoc świadcząc o solidarności Polski i Polaków z potrzebującymi.

ZPKM i Zakon, poprzez struktury międzynarodowe, **ma potencjał by:**

- pełnić misje niesienia pomocy oraz misje delikatnej natury, szczególnie w krajach Bliskiego Wschodu. W regionie tym Zakon jest obecny od wieków w charakterze gwaranta dobrej opieki medycznej bez względu na rasę czy wyznanie, jego obecności jest tolerowana i akceptowana.
- podejmować działania związane z wymianą międzynarodową – dalszy rozwój programu „Mała Malta”, dedykowane pielgrzymki dla młodzieży do Częstochowy i Gietrzwałdu.

Zakon skupia na świecie 13,5 tys. członków, zatrudnia 25 tys. pracowników (lekarzy i pielęgniarki), organizuje pracę 80 tys. wolontariuszy. Prowadzi ponad 50 szpitali.

Wiarygodność i „wieczna” obecność pozwala nieść pomoc tam, gdzie inne służby medyczne nie mają wstępu. W Libanie w kooperacji z druzami, sunnitami i szyitami, cały medyczny personel szyicki wkłada fartuchy z krzyżem maltańskim.

Maltański krzyż jest obecny w środku wojny domowej w Kongo, także w Afganistanie.

Zapraszamy do współpracy

www.zakonmaltanski.pl

www.facebook.com/ZakonMaltanskiPolska

www.pomocmaltanska.pl

www.facebook.com/pomocmaltanska

